

Jaarverslag 2023

Nationaal Park Oosterschelde

Inhoud

Inhoud	2
Voorwoord.....	3
1. Inleiding	4
1.1 Nationale Parken in Nederland	4
1.2 Nationaal Park Oosterschelde	4
2. Basisprogramma.....	6
2.1 Secretariaat	6
2.2 Algemene en dagelijkse zichtbaarheid.....	6
2.3 Informatie in het veld.....	6
2.4 Communicatiemiddelen	7
2.5 Jaarprogramma	8
2.6 De Oosterschelde boven water	13
2.7 Terugblik op de Oosterschelde.....	14
2.8 Bewonerscursus	14
3. Projecten.....	16
2.9 Europarc Conferentie	16
2.10 Trasbag	16
2.11 Studio Bruinvis.....	17
2.12 Bebording gesloten dijktrajecten op Tholen en Sint Philipsland	17
2.13 Extra schoolvaartrachten.....	18
4. De cijfers van 2023.....	19
4.1 Algemeen.....	19
4.2 Bestedingenplan 2023.....	20
5. Organisatie.....	21
5.1 Overlegorgaan	21
5.2 Bestuurlijke vergaderingen	22
5.3 Dagelijks werkteam	22
6. Dankwoord	23
Bijlage - Ledenoverzicht.....	24

Voorwoord

Het is met trots dat we u het jaarverslag van 2023 van Nationaal Park Oosterschelde presenteren. Er is volop uitvoering gegeven aan een bomvol activiteitenprogramma. We kunnen terugkijken op waardevolle en constructieve samenwerkingen, een succesvolle Oosterscheldeweek en het vergroten van onze zichtbaarheid zowel nationaal als internationaal.

Buitenom de uitvoering van het bestedingenplan is er volop nagedacht over een toekomstbestendig Nationaal Park Oosterschelde.

Bij de totstandkoming van het Ambitiedocument is door het bestuur aangegeven dat de huidige governance structuur aanpassing behoeft. De Statuten van de Stichting uit 2003 en het Instellingsbesluit passen niet meer bij de huidige situatie. Ze geven onvoldoende duidelijkheid over taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. In 2023 is gestart met het zoeken naar een geschikte externe adviseur.

Dit jaar is het Algemeen Bestuur voor het eerst drie keer bijeen geweest. Hiermee is een lang gekoesterde wens vervuld. Met het organiseren van een vaartocht werd het mogelijk de bestuurders op een meer informele manier te spreken.

2023 is het laatste jaar waarin we de projecten uit de LNV Impulssubsidie konden uitvoeren. De subsidie van de LNV Impulssubsidie staat los van het jaarlijkse bestedingenplan. De gerealiseerde projecten geven voldoende inspiratie voor de ontwikkeling van toekomstige plannen.

Zo wordt verder invulling gegeven aan de ambities uit het Ambitiedocument en de Communicatie en Educatiestrategie, twee deelprojecten uit de Impulssubsidie.

In 2023 is het beleidsprogramma nationale parken 2024 – 2030 vastgesteld. Dit beleidsprogramma geeft aan hoe de nationale parken de komende jaren invulling kunnen geven aan de ontwikkeling van een nationaal park tot robuuste, kwalitatief hoogstaande natuur- en landschapsgebieden.

Er zit volop energie op de nationale parken en daar gaan we bij Nationaal Park Oosterschelde met veel enthousiasme en inspiratie mee aan de slag. We willen iedereen bedanken voor hun bijdrage aan het realiseren van onze doelen. Zonder de inzet en betrokkenheid van al onze partners, vrijwilligers, gidsen en gastheren is dit niet mogelijk.

Wij hopen dat u met plezier ons jaarverslag zult lezen en geïnspireerd zult raken door de vele initiatieven en projecten die we hebben kunnen realiseren.

Samen werken we aan een prachtige toekomst voor Nationaal Park Oosterschelde.

Krijn Jan Provoost

Voorzitter Nationaal Park Oosterschelde

1. Inleiding

1.1 Nationale Parken in Nederland

Nationaal Park Oosterschelde is één van de eenentwintig nationale parken die Nederland rijk is. Samen vertellen de Nationale Parken het verhaal van de Nederlandse natuur en vormen de kern van het Natuurnetwerk.

Het beleid van nationale parken in het algemeen richt zich op vier hoofddoelstellingen zoals geformuleerd door het Rijk, namelijk:

1. Intensiveren natuurbeheer en natuurontwikkeling;
2. Sterk stimuleren van natuur- en milieueducatie;
3. Bevorderen van vormen van natuurgerichte recreatie;
4. Bevorderen van onderzoek.

Deze doelen zijn het vertrekpunt voor de doelstellingen van Nationaal Park Oosterschelde.

1. Intensiveren natuurbeheer en natuurontwikkeling

In nationale parken wordt gestreefd naar duurzame instandhouding van de natuur en de ontwikkeling van de voor het gebied kenmerkende natuurwaarden. Hiertoe wordt het natuurbeheer, als dat nodig is, geïntensiveerd en, als dat mogelijk is, natuurontwikkeling toegepast. Natuurontwikkeling is sinds een aantal jaren een belangrijk onderdeel van het natuurbeleid. Het is onder meer gericht op het terugbrengen van verloren natuurwaarden.

2. Sterk stimuleren van natuur- en milieueducatie

In nationale parken wordt veel aandacht besteed aan communicatie en educatie. Zo worden er educatieve activiteiten georganiseerd voor bezoekers en omwonenden. Er wordt aandacht gevraagd voor onder meer de natuurwaarden en de achtergronden van beheermaatregelen, de effecten van de mens op de natuur en het nut van natuurbehoud. Dit gebeurt in de vorm van excursies, cursussen en projecten voor scholen. Het doel is om kinderen en volwassenen in contact te brengen met de natuur en hen daar belangstelling, begrip en respect voor bij te brengen. Op die manier wordt geprobeerd om de maatschappelijke steun voor natuurbehoud en nationale parken te verbreden.

3. Bevorderen van vormen van natuurgerichte recreatie

Nationale parken geven bezoekers de gelegenheid om de mooiste en meest kenmerkende Nederlandse natuurgebieden te zien en er van te genieten. De voorzieningen voor recreatie zijn voornamelijk natuurgericht. Intensieve vormen van recreatie of activiteiten die verstorend zijn voor de natuur worden geweerd of er wordt gezocht naar de mogelijkheden voor deze activiteiten buiten de kwetsbare delen van het park of zelfs buiten de parkgrenzen.

4. Bevorderen van onderzoek

In nationale parken wordt veel onderzoek gedaan dat wordt gebruikt voor het beheer en de inrichting van de parken. Onderzoek naar bijvoorbeeld de invloed van recreatieve ontwikkelingen op de natuur, de waterhuishoudkundige aspecten en de effecten van beheermaatregelen.

1.2 Nationaal Park Oosterschelde

In 2002 is de Oosterschelde op verzoek van Gedeputeerde Staten van Zeeland door het Rijk aangewezen als nationaal park. Nationaal Park Oosterschelde is met 37.000 ha het grootste Nationaal Park dat Nederland kent.

In de afgelopen twintig jaar heeft Nationaal Park Oosterschelde een grote hoeveelheid kennis en ervaring opgedaan. Nationaal Park Oosterschelde is de 'spin in het web' geworden in het Oosterscheldegebied en zorgt voor verbinding tussen de partijen en het opzetten van projecten en activiteiten gericht op bescherming en beleving. Het park vervult een belangrijke rol als initiator, coördinator en/of sparringpartner bij ontwikkelingen in het gebied met betrekking tot de vier hoofddoelstellingen.

De prachtige maar kwetsbare natuur is de basis voor alle activiteiten in het Oosterscheldegebied. Beherende organisaties hebben hun eigen verantwoordelijkheid voor de bescherming en ontwikkeling van de natuur binnen de grenzen van het park.

Het jaarprogramma van Nationaal Park Oosterschelde omvat een grote hoeveelheid activiteiten. Hierbij wordt zoveel mogelijk samengewerkt met overheden, educatieve centra, terrein behorende organisaties, ondernemers (waaronder de gastheren) en andere betrokken partijen. Bij het jaarprogramma wordt aandacht gevraagd voor onder meer de natuurwaarden en de achtergronden van beheermaatregelen, de effecten van de mens op de natuur en het nut van natuurbehoud. Dit gebeurt in de vorm van excursies, cursussen en een educatieprogramma voor scholen. In het Oosterscheldegebied is een groot aantal partijen actief op het gebied van onderzoek en monitoring. Het gaat veelal om specialistisch onderzoek, waarbij Nationaal Park Oosterschelde voornamelijk een bijdrage levert in de vorm van communicatie en educatie. Communicatie & educatie en natuurgerichte recreatie zijn de belangrijkste pijlers voor Nationaal Park Oosterschelde.

Vanuit het bestuur zijn vier belangrijke speerpunten voor de activiteiten geformuleerd, namelijk:

1. Zichtbaarheid en beleefbaarheid van cultuurhistorie in het Oosterschelde landschap
2. Biodiversiteit en beleving van de Oosterschelde onder water
3. Beleefbaarheid van Oosterschelde als vogelgebied
4. Vergroten van de passieve en actieve betrokkenheid van bewoners bij de Oosterschelde – ze kennen het verhaal en dragen dit actief uit

Vanaf 1 januari 2018 worden de educatieprojecten (voor basis- en voortgezet onderwijs) gecoördineerd via het samenwerkingsverband 'De Zeeuwse Natuur', maar deze activiteiten behoren nog steeds tot het basisprogramma van Nationaal Park Oosterschelde.

2. Basisprogramma

Het basisprogramma omvat alle reguliere taken en activiteiten met betrekking tot de dagelijkse werkzaamheden en de uitvoering van het activiteitenprogramma van Nationaal Park Oosterschelde. In het Oosterscheldegebied worden zowel het basis- als pluspakket Communicatie & Educatie voor nationale parken uitgevoerd. Voor de coördinatie en uitvoering van het jaarprogramma is overleg en afstemming met alle betrokken partijen rondom de Oosterschelde onmisbaar, zowel op de werkvloer als op bestuurlijk niveau.

2.1 Secretariaat

Project 2023.01

In het kader van de Decentralisatie Impuls-afspraken verzorgt de Provincie Zeeland het secretariaat van Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde. Uit de post secretariaat worden o.a. de secretariële en bestuurlijke activiteiten, de onkosten voor de voorzitter, de accountantskosten en de vaste bijdrage aan het Samenwerkingsverband Nationale Parken betaald.

2.2 Algemene en dagelijkse zichtbaarheid

Project 2023.02

Vanuit het basisprogramma werken we aan de algemene en dagelijkse zichtbaarheid van Nationaal Park Oosterschelde in regionaal, nationaal en internationaal verband. Belangrijk hierin is vertegenwoordiging van het park in een groot aantal internationale, landelijke en regionale overlegstructuren.

2.3 Informatie in het veld

Project 2023.03

Coördinatie en onderhoud van informatievoorzieningen in Nationaal Park Oosterschelde. Daaronder behoren de informatiepunten, informatiezuilen, natuurentreepunten en overige bebording.

Informatieborden

Rondom de hele Oosterschelde staan naast de kenmerkende informatiezuilen ook verschillende informatieborden van het Nationaal Park. De borden informeren en inspireren mensen om de Oosterschelde te ontdekken en beleven vaak over een specifiek onderwerp. Ook deze borden doorstaan al een groot aantal jaar weer en wind, waardoor het noodzakelijk is er elk jaar een aantal te vervangen en aan te passen aan de huidige situatie.

In 2023 zijn een aantal informatieborden op het eiland Tholen aangepakt. Bij de duikplek langs de Bergsediepsluis, op de dijk bij Gorishoek, ten oosten en ten westen van het binnendijkse natuurgebied de Scherpenissepolder. De informatiezuil in de haven van Scherpenisse is door een vrachtwagen omvergereden. Bij de vervanging van deze zuil is gelijk de inhoud en vormgeving aangepast. De informatie op de borden is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeente Tholen, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer.

Natuurentreepunten

Afgelopen jaren zijn op diverse plaatsen langs de Oosterschelde initiatieven ontstaan om entreepunten te realiseren. Deze entreepunten, rondom het hele park in een herkenbare stijl, stimuleren natuurgerichte recreatie, informeren bezoekers over de omgeving en activiteiten en verwijzen naar elkaar. Nationaal Park Oosterschelde heeft een coördinerende en stimulerende rol in de totstandkoming van de entreepunten.

In 2023 is er weer verder gewerkt aan het natuurentreepunten bij Roelshoek in Krabbendijke. In samenwerking met Geopark is gewerkt aan een nieuw entreepunt over het getij bij Anna Friso op Noord-Beveland.

2.4 Communicatiemiddelen

Project 2023.04

De communicatiemiddelen van Nationaal Park Oosterschelde vormen de basiselementen voor het vergroten van de naamsbekendheid en het stimuleren van het beleven en ontdekken van de Oosterschelde. Het betreft de website, de inzet van social media en een jaarlijks magazine en diverse andere drukwerkmaterialen.

Drukwerk

Nationaal Park Oosterschelde geeft jaarlijks een Nationaal Park magazine uit. Het uitgangspunt van het magazine is het inspireren en enthousiasmeren van recreanten en bezoekers aan Nationaal Park Oosterschelde. In 2023 zijn de vastgestelde kaders waaronder de verhaallijnen uit de nieuwe communicatie & educatie strategie in het magazine verwerkt.

De verspreiding van de magazines heeft plaatsgevonden via recreatie- en horecaondernemers, gastheren, terreinbeheerders, NME-centra, gemeenten, etc. Ook in het dijkhuisje te Wissenkerke en tijdens excursies worden de magazines actief uitgedeeld.

De gastheren van het Nationaal Park hebben exclusief de mogelijkheid om verschillende folders bij ons aan te vragen. Alle zijn gericht op het vergroten van de beleving van het Nationaal Park. De vraag naar deze folders blijft onveranderd groot waardoor er elk jaar bijgedrukt dient te worden. Ook de gidsen maken gebruik van dit aanbod zowel bij excursies, informatiekraam en het Dijkhuisje in Wissenkerke.

Digitale communicatie

Website

Op de website www.np-oosterschelde.nl is alle basisinformatie over Nationaal Park Oosterschelde te vinden. Via nieuwsberichten worden bezoekers op de hoogte gehouden van actuele informatie over het Nationaal Park. Ook bevat de website een interactieve kaart met een overzicht van alle natuurgerichte activiteiten op en rond de Oosterschelde. In 2023 hadden we 55.565 unieke bezoekers.

Social Media

Nationaal Park Oosterschelde deelt nieuwsberichten en actuele ontwikkelingen via diverse social media kanalen. In 2023 hebben we verder ingezet op een groei van het bereik van onze social media berichten. Inmiddels hebben we 1416 volgers op twitter, 4.348 op facebook en 2.113 op Instagram.

2.5 Jaarprogramma

Project 2023.05

Gidsen

De gidsen zijn het hele jaar actief om verschillende doelgroepen te betrekken bij en enthousiasmeren voor Nationaal Park Oosterschelde. Dit doen door met een informatiekraam op verschillende havendagen te staan en excursies te begeleiden.

Dit jaar hebben ze voor de eerste keer met de Groene Strandkar op het Noordzeestrand gestaan. Er komen steeds meer getijdenbakken langs de Oosterschelde te staan. Ook bij deze bakken organiseren zij regelmatig excursies en laten deelnemers een uniek kijkje nemen in de bijzondere onderwaterwereld van de Oosterschelde.

Het Dijkhuisje is bijna in alle schoolvakanties open geweest. Naast deze openstelling zijn er verschillende extra activiteiten georganiseerd zoals het vangen van nachtvlinders en luisteren naar vleermuizen. Bijzonder zijn de excursies bij de verschillende getijdenbakken die rondom de Oosterschelde staan.

De junior Rangers van Nationaal Park Weerribben Wieden zijn in de zomer een aantal dagen op kamp in het Nationaal Park geweest. Vanuit gastheer camping De Vierbannen hebben ze verschillende excursies gedaan waaronder naar de getijden bakken, het krekengebied en nachtvlinders vangen.

Scharrelen en snorkelen

De Oosterschelde heeft een uniek onderwaterleven. De vele duiken per jaar zeggen hier genoeg over. Voor algemeen publiek dat voor een dagje of een vakantie naar de Oosterschelde komt, is duiken echter vaak een stap te ver. Het onderwaterleven is echter heel goed op een makkelijker manier beleefbaar te maken.

Bij snorkelen is het belangrijk dat het water helder genoeg is om het rijke onderwaterleven te zien. De huidige locatie in de Flaauwershaven is zeer gevoelig voor wind waardoor het water snel troebel wordt. Gezocht is jaar is naar een geschiktere locatie waar een stabielere zichtbaarheid onder water gegarandeerd kon worden. Dit jaar zijn er voor het eerst snorkel excursies naar de zeewierboerderij in de Schelphoek georganiseerd. Dit in samenwerking met de Dutch Seaweed Group, Staatsbosbeheer en de haven van Burghsluis.

Kajakken

Wie op een sportieve en kleinschalige manier de dynamiek van de Oosterschelde wil beleven kan samen met Outdoor Inspiration in een kajak stappen. Door het getij en de bijna immer aanwezige wind is het een tocht met uitdagingen. De beloning daarentegen is groot: vanuit een ander perspectief dicht bij het water, met grote kans dat een nieuwsgierige zeehond even komt kijken of je verrast wordt door een opduikende bruinvis. Door zijn jarenlange ervaring van het kajakken op de Oosterschelde kan begeleider en gids Guido Krijger bijzondere verhalen vertellen over wat er allemaal te zien en te beleven is.

Oosterscheldeweek

Een Oosterscheldeweek met veel belevingen en avonturen in het veld. Daarnaast was er een tentoonstelling te bezoeken in de Stompe Toren te Zierikzee over Geopark Schelde Delta. Hebben duikers een trash-bag ontvangen van de voorzitter van het Nationaal Park. En heeft een klas van de internationale school in Den Haag examenopdrachten rondom de kreek van Ouwkerk uitgevoerd. Dit jaar is besloten om geen bestuurlijke opening te houden maar een inhoudelijk symposium waar het hele bestuurlijke netwerk bij was uitgenodigd. Het symposium ging over het fascinerende verhaal van de vogeltrek.

Ondersteuning gidsen en vrijwilligers

De belevingsactiviteiten in het park worden veelal georganiseerd door het team van vrijwilligers, de Nationaal Park Oosterschelde gidsen. Vanuit het team is er wekelijks contact met deze groep. Vindt ondersteuning plaats met plannen en inhoudelijke vragen. Wordt ervoor gezorgd dat iedere gids voldoende veldwerkmaterialen en kleding heeft. Bijscholing van de gidsen heeft dit jaar in het voorjaar plaatsgevonden met een excursie en in het najaar met een lezing.

Gastheerschap

Rondom de Oosterschelde is een actief netwerk van recreatie- en horecaondernemers die gastheer zijn van het Nationaal Park. Zij hebben door de cursus gastheerschap een basis meegekregen om hun gasten van de juiste informatie te voorzien en hun handreikingen te geven om het gebied verder te ontdekken en beleven.

Gastheernetwerk

Het hele jaar door krijgt het gasthernetwerk informatie over relevante ontwikkelingen en wetenswaardigheden. Deze informatie kunnen zij gebruiken binnen hun eigen organisatie en delen met hun gasten. Ze worden geholpen bij vragen en ondersteund bij het opzetten van arrangementen.

Het netwerk wordt ook ondersteund door de gastheren een plek op de website te geven, hun activiteiten te plaatsen op de activiteitenkaart, en via vermelding op facebook en twitter. Ze krijgen kosteloos de beschikking over verschillende folder- en promotiemateriaal.

Netwerkbijeenkomsten

Door deel te nemen aan de netwerkbijeenkomsten die elk voor- en najaar worden georganiseerd ontdekken en leren de ondernemers zelf steeds bij over de mogelijkheden van het Nationaal Park. Een bijeenkomst bestaat altijd uit een inhoudelijk en een buitendeel. Inhoudelijk om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen en kennis uit te breiden. Buiten om zelf uit eerste hand de locatie te ontdekken en te beleven. Je kunt het beste een ervaring aan gasten enthousiast overdragen als je het zelf ervaren hebt.

In 2023 hebben we een voorjaars- en een najaarsbijeenkomst georganiseerd. De voorjaarsbijeenkomst was in het Watersnoodmuseum te Ouwerkerk hierbij aansluitend bij het herdenkingsjaar van 75 jaar Watersnoodramp.

Met de najaarsbijeenkomst hebben de gastheren bij Resort Oesterdam op Tholen kennis gemaakt met het verhaal van de verdronken dorpen in de Oosterschelde verteld vanuit Geopark Schelde Delta. Het proces rondom de ontwikkelingen rondom de verdronken stad Reimerswaal werd door Ro Koster van Architectenbureau Ro&Ad aanschouwelijk gepresenteerd. De excursie was onder begeleiding van het Geopark naar de verdronken stad Reimerswaal en het natuurentreepunt verdronken dorpen.

Tijdens beide bijeenkomsten zijn de gastheren bijgepraat over alle ontwikkelingen rondom het Nationaal Park, is er ruimte voor vragen en voldoende tijd om te netwerken.

2.6 De Oosterschelde boven water

Project 2023.06

In 2023 zijn er op 4 zondagen en 1 dinsdag in de zomervakantie een groot aantal bezoekers geweest. De data en locaties worden bekend gemaakt op de website van de biologische werkgroep en op de facebookpagina. De facebookpagina wordt regelmatig voorzien van nieuwe foto's. Hiermee worden meer dan 600 volgers bereikt.

De nieuwe flyers werden gretig meegenomen, mede dankzij de leuke teksten en foto's die er in staan van de dieren die meestal in de bakken tentoongesteld worden.

Bij iedere activiteit waren leuke en soms ook bijzondere dieren in de aquaria aanwezig. De inhoud van de aquaria wisselt per activiteit en is mede afhankelijk van het seizoen en natuurlijk afhankelijk van wat de duikers kunnen vinden en vangen.

Het hoofddoel is het onder de aandacht brengen van de rijkdom van de Oosterschelde onder water aan niet-duikende mensen waarmee tevens het belang van het beschermen van dit natuurpark wordt benadrukt.

De lage bakken zijn leuk voor de kinderen die de zeesterren en krabbetjes mogen voelen en vasthouden. Het blijft leuk om kinderen te vertellen wat en hoe zeesterren eten. En zelf even voelen en vasthouden is natuurlijk heel stoer.

Dit jaar werd voor het eerst een halfhoge bak met hooiwagenkrabben geplaatst. Dit blijkt een enorm succes. De diertjes gedragen zich erg leuk en de meeste mensen hebben ze nog nooit gezien en weten niet van het bestaan af.

2.7 Terugblik op de Oosterschelde Project 2023.07

Vanaf januari t/m december hebben vrijwilligers van MEC de Bevelanden 26 lezingen in verschillende zorgcentra verzorgd. De lezing zijn in 2 etappes aangeboden met de zomervakantie als rustperiode. Er waren weer veel aanmeldingen dus de lijst was snel gevuld. Fijn om te merken dat men enthousiast is.

MEC de Bevelanden is al een tijdje op zoek naar een nieuwe vrijwilliger. In 2022 is dat helaas niet gelukt maar in 2023 wel. Na de eerste gesprekken is zij ingewerkt en heeft ze 2 keer meegelopen met de andere vrijwilligers. Na de zomervakantie is ze zelf aan de slag gegaan. Gelukkig is dit goed bevallen en heeft zij 4 lezingen zelfstandig gedaan. Ze heeft aangegeven dat ze er het komend jaar mee wil doorgaan. Ze zal de aanvragen gaan doen die in en om Heinkenszand worden geboekt omdat ze geen auto beschikbaar heeft.

Het is fijn dat de lezing zeer gewild is en nog steeds goed ontvangen wordt door de zorgcentra. We gaan er graag mee verder in 2024.

De materialen die in de loop van de tijd zijn aangeschaft met een bijdrage uit het bestedingenplan worden ingezet voor deze lezing. Op de foto is o.a. te zien; de zehonden pup, wulp, dodaars, aquariumbak en een gebreid zwempakje. Dat laatste is heel herkenbaar voor deze doelgroep.

2.8 Bewonerscursus Project 2023.08

Nationaal Park Oosterschelde heeft al jaren een actief netwerk van horeca- en recreatieondernemers. Gastheren die met een grote betrokkenheid en enthousiasme het gebied promoten. De basis hiervoor wordt gelegd tijdens de cursus gastheerschap. Het huidige 'Gastheer van het Landschap' programma is bij uitstek geschikt voor ondernemers die zich in of vlakbij het (natuur)gebied bevinden en daar gasten ontvangen of begeleiden.

Binnen en rondom het park signaleren we een toenemende vraag naar een dergelijk programma vanuit een doelgroep die niet direct gasten ontvangen, maar wel het Nationaal Park een warm hart toedragen. Deze inwoners hebben we het programma 'Ambassadeur van Nationaal Park Oosterschelde' aangeboden. Het programma heeft tot doel omwonenden rondom Nationaal Park Oosterschelde nog meer te betrekken bij het gebied.

De cursus bestaat uit vier bijeenkomsten waaraan 25 inwoners hebben deelgenomen. De bijeenkomsten hebben in zijn geheel buiten plaats gevonden. Ze zijn mede georganiseerd met Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Het Zeeuwse Landschap en Geopark Schelde Delta. Tijdens de training hebben de deelnemers van alles geleerd over de natuur in zijn/haar directe omgeving, de ontstaansgeschiedenis en landschapstypes, kenmerkende flora en fauna en cultuurhistorie.

Om betrokkenheid vast te houden krijgen de cursisten na de cursus gedurende het jaar regelmatig leuke weetjes over het gebied. Een paar deelnemers hebben aangegeven als vrijwilligers een actievere rol te willen hebben bij het Nationaal Park. Zij zijn dan ook benaderd om aan die rol invulling te geven.

3. Projecten

2.9 Europarc Conferentie

Project 2023.09

Vanuit het Nationale Parken Bureau is aan de verschillende nationale parken in Nederland gevraagd deel te nemen aan een Nationale Parken Event. Dit Event is niet doorgegaan en omgezet naar een actie verbonden aan de jaarlijkse viering van 'de dag van het Nationale Park'.

Hierdoor werd het voor het NPO Team mogelijk om twee dagen deel te nemen aan de Europarc Conferentie, georganiseerd in Leeuwarden. Met deelname aan deze conferentie heeft Nationaal Park Oosterschelde zich internationaal geprofileerd.

2.10 Trاسبag

Project 2023.10

De trashbag is met de hand gemaakt van gerecyclede materialen zoals oude reclamezeilen en oude binnenbanden van scooters. Met behulp van een trashbag is het een makkelijke manier om de onderwaterwereld een beetje schoner achter te laten. Je maakt de trashbag vast met goede, stevige sluitingen met een borging en je hebt de tas ook weer zo los. De duikers verbonden aan de Nederlandse Onderwatersport Bond zijn bij uitstek de personen die goed zicht hebben op het onderwaterleven en ook op wat er niet thuis hoort. Het sluit aan bij verschillende initiatieven om afval rondom de Oosterschelde op te ruimen.

Op zaterdag 13 september heeft de voorzitter van Nationaal Park Oosterschelde tien van deze trashbags overhandigd aan de Nederlandse Onderwatersport Bond om te gebruiken in de Oosterschelde.

De PZC was aanwezig en publiceerde een artikel over dit onderwerp.

2.11 Studio Bruinvis

Project 2023.11

De in 2021 gerealiseerde brochure 'De Zeeuwse walvis' is in het Nederlands en Duits uitgebracht en was eind 2022 zo goed als op. De brochure met QR-codes kent een grote afname door Duitse en Nederlandse toeristen. De brochure is redactioneel opnieuw bekeken en zowel de Nederlandse als Duitse folders zijn herdrukt. Deze herdruk wordt vooral via de gastheren en het Nationaal Park Oosterschelde verspreidt.

Uit eigen ervaring en ook mede op verzoek van de NPO gastheren is er in de winter van 2023 in Colijnsplaat een informatieve middag georganiseerd. Het doel van de middag was met name om de gastheren die veel met de lokale toeristen te maken krijgen, goed te informeren over de in de Oosterschelde levende bruinvissen, zodat zij de opgedane kennis weer kunnen gebruiken voor hun gasten.

Als basis voor de kennis en inhoud heeft Stichting Rugvin sinds 2015 intensief onderzoek verricht naar aantallen, locaties en gedrag van de bruinvissen in de Oosterschelde. Een belangrijk onderdeel hierbij is het bruinvis foto ID programma van Stichting Rugvin. Dit wordt voor 100% door vrijwilligers gerund, maar niet kosteloos. Zo zijn er kosten voor de stalling van de boot, een RIB (genaamd Zeevarken), brandstofkosten, reiskosten vergoeding voor de vrijwilligers en reparatie en onderhoud aan de boot.

Door het uitvoeren van bovengenoemde projectonderdelen heeft Stichting Rugvin verder kunnen werken aan wetenschappelijk onderzoek m.b.t. de bruinvis in de Oosterschelde en de verspreiding van de opgeleverde kennis.

2.12 Bebording gesloten dijktrajecten op Tholen en Sint Philipsland

Project 2023.12

In het N2000 beheerplan Oosterschelde zijn een aantal dijktrajecten opgenomen waarvan de buitendijkse onderhoudswegen gesloten zijn ivm natuurwaarden of veiligheid. Eerder heeft Nationaal Park Oosterschelde samen met Natuurmonumenten en in samenwerking met de andere terreinbeheerders, het Waterschap en Rijkswaterstaat bebording met toelichting geplaatst bij deze trajecten langs de Oosterschelde op Schouwen-Duiveland, Noord-Beveland en Zuid-Beveland.

Op Tholen en Sint Philipsland zijn nog geen borden geplaatst bij de gesloten trajecten, waardoor er soms onduidelijke en onwenselijke situaties ontstaan. Dit jaar zijn de voorbereidingen getroffen voor het plaatsen van deze borden. Er is een inventarisatie van de huidige situatie gemaakt en er heeft overleg hierover met de betrokken organisaties plaats gevonden. Tevens zijn de verschillende borden vormgegeven.

2.13 Extra schoolvaartochten

Project 2023.13

Vanuit het bestedingenplan kunnen jaarlijks 16 vaartochten voor het basisonderwijs gefinancierd worden. Het gaat om natuurvaartochten voor de groepen 5 en 6 waarbij de Oosterschelde wordt beleefd vanaf het water. Tijdens de vaartocht kun je speuren naar zeehonden, of een bruinvis en kunnen de leerlingen de Oosterschelde proeven, voelen, ruiken en beleven.

Het is een unieke belevenis die erg populair is bij de basisscholen. Niet voor niets zijn de beschikbare vaartochten al binnen twee uur na openstelling volgeboekt.

Vanuit het bestedingenplan is extra financiering beschikbaar gesteld zodat er in totaal 20 vaartochten konden plaatsvinden. Voor de overige basisscholen op de wachtlijst hebben we de bestuurders in het Algemeen Bestuur bereidt gevonden te zoeken naar de financiële mogelijkheden binnen de eigen gemeente.

4. De cijfers van 2023

4.1 Algemeen

Stichting Ondersteuning Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde ontvangt jaarlijks een subsidiebedrag van de Provincie Zeeland. Voor de bestedingen van deze subsidie wordt door het overlegorgaan jaarlijks een bestedingenplan opgesteld. Het park zet dit budget in voor de uitvoering van het reguliere jaarprogramma en voor het initiëren en coördineren van nieuwe projecten en activiteiten. Naast de uitvoering van het basisprogramma verstrekt NPO ook subsidie aan derden in de vorm van projectbijdragen. Andere organisaties helpen op deze manier mee aan het verwezenlijken van de doelen van het park.

Als cofinancierders dragen gemeenten, ondernemers, NME-centra en natuurorganisaties bij in uren, natura en financiële middelen. Hierdoor wordt het subsidiebedrag en daarmee de impact vermenigvuldigd.

Procedure bestedingenplan

Projectaanvragen voor het bestedingenplan moeten in september ingediend zijn om in aanmerking te komen voor een bijdrage in het daaropvolgende jaar. Projectaanvragen worden getoetst aan de criteria van Nationaal Park Oosterschelde. De looptijd voor het besteden van de toegekende bijdrage is een jaar. Elk jaar machtigt het Algemeen Bestuur de voorzitter en de secretaris om binnen het bestedingenplan betalingen te verrichten, indien nodig budgetten te verschuiven, en de eindbijdrage per project vast te stellen.

Personele inzet Communicatie & Educatie

Voor de personele inzet op Communicatie & Educatie in de Nederlandse nationale parken heeft IVN van oudsher een opdracht vanuit de Rijksoverheid. Voor de uitvoering van Communicatie & Educatie in Nationaal Park Oosterschelde ontvangt IVN jaarlijks een budget van het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit. In 2023 ging het om een budget van € 133.004,- voor de inzet van een coördinator en medewerker (beide 0,8 fte).

4.2 Bestedingenplan 2023

Voor de uitvoering van het bestedingenplan 2023 van Nationaal Park Oosterschelde heeft de Provincie Zeeland een subsidiebedrag van maximaal € 181.483,- toegekend. Op een aantal posten is er sprake van overschrijdingen en onderbestedingen. Voor 2023 is meer dan de maximale subsidie uitgegeven.

Overzicht uitgaven - toelichting		Begroot	Daadwerkelijk
Basisprogramma			
2023.01	Secretariaatskosten	€ 15.200	€ 14.731
	De kosten zijn lager uitgevallen omdat er tegenwoordig een verdeling wordt gemaakt in de bestuurlijke overleggen van het AB SNP op locatie en digitaal. Er worden minder reiskosten gemaakt.		
2023.02	Algemene en dagelijkse zichtbaarheid	€ 15.500	€ 15.342
	Financiële uitvoering is conform begroting.		
2023.03	Informatie in het veld	€ 24.500	€ 22.354
	De kosten voor gebruik en onderhoud van informatiepunten is lager uitgevallen dan begroot.		
2023.04	Communicatie	€ 42.000	€ 46.455
	De kosten voor drukwerk zijn fors gestegen.		
2023.05	Jaarprogramma	€ 53.000	€ 52.814
	Uitgaven zijn afhankelijk van onderhoudskosten aan de website.		
2023.06	De Oosterschelde boven water	€ 1.025	€ 1.025
	Financiële uitvoering is conform begroting.		
2023.07	Terugblik op de Oosterschelde	€ 1.568	€ 1.568
	Financiële uitvoering is conform begroting.		
2023.08	Bewonerscursus	€ 15.000	€ 14.840
	Project is uitgevoerd conform offerte waarbij een stelpost stond opgenomen die niet is uitgevoerd. Hierdoor is iets minder uitgegeven van begroot.		
Projecten			
2023.09	Europarc Conferentie	€ 5.100	€ 3.097
	Sommige kosten waren op basis van nacalculatie en vooraf niet exact bekend.		
2023.10	Trashbag	€ 390	€ 390
	Financiële uitvoering conform projectaanvraag.		
2023.11	Studio Bruinvis	€ 3.200	€ 3.200
	Financiële uitvoering conform projectaanvraag.		
2023.12	Bebording gesloten dijktrajecten op Tholen	€ 5.000	€ 4.999
	Financiële uitvoering conform projectaanvraag.		
2023.13	Extra schoolvaartochten	€ -	€ 2.000
	Er zijn meer aanmeldingen dan voorgaande jaren ontvangen. Deze kosten waren niet begroot en zijn gefinancierd door een onderbesteding op andere posten.		
	Totaal	€ 181.483	€ 182.815

5. Organisatie

5.1 Overlegorgaan

Het overlegorgaan is verantwoordelijk voor het functioneren van het Nationaal Park en bestaat uit een Algemeen Bestuur en een Dagelijks bestuur. Met ingang van 9 juli 2013 is het Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde een adviescommissie van de Provincie Zeeland geworden. Het overlegorgaan staat onder leiding van een onafhankelijk voorzitter. Het secretariaat wordt verzorgd door de Provincie Zeeland. Het overlegorgaan is tevens het Algemeen Bestuur van Nationaal Park Oosterschelde. Hierin zijn vertegenwoordigers gezeteld van alle spelers in het park.

De taken van het Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde zijn:

- vaststellen van het Ambitiedocument;
- bewaken van de uitvoering van dit Ambitiedocument;
- vaststellen van de begroting;
- vaststellen van de jaarrekening;
- kennisnemen van voornemens en taken, of bevoegdheden uit te oefenen die van invloed kunnen zijn op de ontwikkelingen in het Oosterscheldegebied (inclusief onderhouds- of beheersplannen);
- vaststellen van het jaarverslag.

Naast de officiële taken zet het overlegorgaan zich in voor strategische afstemming van diverse onderwerpen rondom de Oosterschelde. Alle partners vertegenwoordigd in het overlegorgaan hebben vanuit hun eigen identiteit verantwoordelijkheid in de uitvoering van de taken, die uitgevoerd worden vanuit het eigen budget.

Stichting Ondersteuning Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde

Naast het Overlegorgaan is ook de Stichting Ondersteuning Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde opgericht. Deze stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel (KvK nr. 22044408). Sinds 5 december 2003 kent de stichting ook statuten waaraan de leden van het Algemeen Bestuur zich moeten houden.

Voorzitter

In 2020 is dhr. Provoost begonnen als onafhankelijk voorzitter van Nationaal Park Oosterschelde. Het voorzitterschap betreft een onbezoldigde functie, de voorzitter ontvangt vacatiegelden voor de bestuursvergaderingen en een reis- en onkostenvergoeding.

Dagelijks bestuur

Het Dagelijks Bestuur (tevens het stichtingsbestuur) wordt gevormd door de voorzitter van het NPO en twee leden van het Algemeen Bestuur, een vertegenwoordiger van de overheden en een vertegenwoordiger van de natuurorganisaties. Het Dagelijks Bestuur controleert de kostenverantwoording en de prestatiebewijzen zoals dit bij het verstrekken van de subsidie is opgedragen door Gedeputeerde Staten. Ook is het Dagelijks Bestuur verantwoordelijk voor het volgen van de lopende zaken en anticiperen op de ontwikkelingen rondom het park en het voorbereiden van de vergaderingen van het Algemeen Bestuur. De secretaris- en penningmeesterfunctie zijn beide onbezoldigd.

Wethouder Van Overloop, van de gemeente Reimerswaal is benoemd tot penningmeester en is tevens lid van het Dagelijks Bestuur. De functie van secretaris in het Dagelijks Bestuur wordt vervuld door mevr. Von Harras, directeur van de Zeeuwse Milieufederatie.

5.2 Bestuurlijke vergaderingen

Het Algemeen Bestuur is in 2023 drie keer bij elkaar geweest, waarvan tweemaal een bestuurlijk overleg¹, het Dagelijks Bestuur is zesmaal² bijeen gekomen. Belangrijke bespreekpunten waren onder meer de ontwikkelingen in de LNV subsidieaanvraag 'Ondersteuning Kwaliteitsimpuls Nationale Parken', de ontwikkelingen in het nieuwe beleidskader voor de Nationale Parken en diverse updates uit het veld.

5.3 Dagelijks werkteam

Bij de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden wordt nauw samengewerkt binnen een team van medewerkers Communicatie & Educatie en de secretaris, onder leiding van de voorzitter van het park. Dit team zorgt als initiator, coördinator en/of sparringpartner voor verbinding tussen de partijen en het opzetten van projecten en activiteiten gericht op bescherming en beleving.

De communicatie en educatie van de Nederlandse nationale parken is landelijk ondergebracht bij IVN. Zij heeft de opdracht van het Rijk om dit te verzorgen. Vanuit IVN Zeeland zijn twee medewerkers Communicatie & Educatie (beide 0,8 fte) actief voor de Oosterschelde. De werkzaamheden van de secretaris wordt uitgevoerd in een duo functie (2 x 0,25 fte), beide medewerkers zijn in dienst bij Provincie Zeeland.

¹ Algemeen Bestuur: 20 april voorjaarsvergadering, 7 juni vaartocht, 1 november najaarsvergadering

² Dagelijks Bestuur: 16 februari, 29 maart, 12 juni, 9 oktober, 13 december

6. Dankwoord

Grote dank aan allen die Nationaal Park Oosterschelde een warm hart toedragen en zich actief inzetten voor de bescherming van en beleving in het gebied. Gidsen, vrijwilligers, bestuursleden, gastheren, ambassadeurs, terreinbeheerders en medewerkers van alle betrokken overheden en partnerorganisaties. Dit jaarverslag bevat slechts een deel van alle activiteiten en ontwikkelingen in en rondom Nationaal Park Oosterschelde. Samen beschermen we de prachtige en waardevolle natuur van de Oosterschelde en maken we die zichtbaar en beleefbaar.

Bijlage - Ledenoverzicht

Algemeen Bestuur

Voorzitter Overlegorgaan	dhr. K.J. Provoost
Provincie Zeeland	dhr. W.R.L. Nielen (gedeputeerde)
Rijkswaterstaat Zee & Delta	dhr. R. Wisse (districtshoofd)
Waterschap Scheldestromen	dhr. W. van Gorsel (portefeuille waterkeringen)
Gemeente Goes	mevr. mevr. J. Veldhuizen (wethouder)
Gemeente Kapelle	dhr. J.H. Herselman (wethouder)
Gemeente Reimerswaal	dhr. M. van Overloop (wethouder)
Gemeente Veere	dhr. L.A. de Visser (wethouder)
Gemeente Noord-Beveland	mevr. J. Meeuwisse (burgemeester)
Gemeente Tholen	dhr. F.J.A. Hommel (wethouder)
Gemeente Schouwen-Duiveland	mevr. P. Schot (wethouder)
Watersportverbond	dhr. P. Mater (regioteam)
Sportvisserij Zuidwest Nederland	dhr. A. Maas (directeur)
Nederlandse Onderwatersportbond	dhr. P. van Rodijnen
Stichting Het Zeeuwse Landschap	dhr. R. van Westrienen (directeur)
Vereniging Natuurmonumenten	dhr. G. de Groot (gebiedsmanager)
Staatsbosbeheer	mevr. S. den Adel (provinciehoofd)
Zeeuwse Milieu federatie	mevr. I. von Harras (directeur)
PO Mossel	dhr. A. Risseeuw (secretaris)
Hiswa/Recron	dhr. A. Brinkman
IVN	mevr. W. van der Weij (programmaleider)
Rijksvastgoed en Ontwikkelingsbedrijf	<i>vacant</i>

Dagelijks Bestuur

dhr. K.J. Provoost- voorzitter
mevr. I. von Harras - secretaris, namens de natuurorganisaties
dhr. M. van Overloop – penningmeester, namens de gemeenten

Dagelijks werkteam

dhr. K.J. Provoost - voorzitter
Wilco Jacobusse - coördinator Communicatie & Educatie (IVN Zeeland)
Fransje Meijer - medewerker Communicatie & Educatie (IVN Zeeland)
Frans van Langevelde - secretaris vanaf 1 september (Provincie Zeeland)
Edith Boonman - ondersteunend secretaris (Provincie Zeeland)

Werkgroep Communicatie & educatie

Paul Begijn - Natuurmonumenten
Marijke Lieman - Staatsbosbeheer
Runa Kuller - Het Zeeuwse Landschap
Astrid Meijer - MEC De Bevelanden
Monica Schra – Provincie Zeeland
Walter Jonkers – Provincie Zeeland, Geopark Schelde Delta
Anne Boogaard – IVN Zeeland
Wilco Jacobusse - Nationaal Park Oosterschelde / IVN Zeeland
Fransje Meijer - Nationaal Park Oosterschelde / IVN Zeeland
Frans van Langevelde- Nationaal Park Oosterschelde / Provincie Zeeland
Edith Boonman – Nationaal Park Oosterschelde / Provincie Zeeland

De uitvoering van het bestedingenplan 2023 van
Nationaal Park Oosterschelde is mede mogelijk gemaakt door

